

Wiadomości polityczne

Preliminarze

Termin nadesłania opracowanych preliminarzy ze wszystkich działów gospodarki państwowej na rok budżetowy 1934-35 wyznaczono na 10 września b. r.

Pożyczka wewnętrzna?

Rozeszły się pogłoski, że kółka karbowe rozważają projekt rozpisania pożyczki wewnętrznej, wysokości jakoby około 120 milionów. Wobec posiadanych przez rząd pełnomocnictw, wystarczających do uchwalenia takiej pożyczki przez Radę Ministrów i ogłoszenie jej następnie w drodze dekretu Prezydenta.

Układ z Rumunją

Wczoraj została podpisana konwencja handlowa pomiędzy Polską a Rumunją. Konwencja wchodzi w życie z dniem 1 września i obowiązywać będzie do nowego roku z tem jednak, że może być przedłużona. Konwencja ta reguluje wymianę towarów pomiędzy obydwioma państwami na podstawie wzajemnych kontyngentów. Rumunja otrzymała kontyngenty na świeże owoce, konserwy, nasiona oleiste, skóry, celulozę i t. d. Kontyngenty, otrzymane przez Polskę, dotyczą surowców, półfabrykatów, węgla kokosowego, cynku, przędzy, rur używanych w przemyśle naftowym i t. d.

Umowa z Niemcami o ubezpieczeniach społ.

W „Dzienniku Ustaw” Nr. 65 z dnia 30-go sierpnia r. b. ogłoszona została umowa pomiędzy Rządem Polską a Rzeszą Niemiecką o ubezpieczeniu społecznym, podpisana w Berlinie w dniu 11-ym czerwca 1931 roku.

Jednocześnie ogłoszono oświadczenie rządowe w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych tej umowy.

Marsz. Raczkiewicz

Wczoraj zrana powrócił marsz. Raczkiewicz z objazdu kolonij polskich w południowej Ameryce.

Min. Łukasiewicz

Posel polski przy rządzie sowieckim, min. Juliusz Łukasiewicz, który bawił na urlopie w Krynicy udał się w dniu wczorajszym spowrotem do Moskwy.

Rocznik 1916

Zarządzeniem min. spraw wojskowych będą przeprowadzone w połowie przyszłego miesiąca zwolnienia z szeregów rocznika 1910. Odbijający służbę w piechocie będą zwalniani począwszy od dnia 10-go września. Równocześnie przeniesieni będą do rezerwy podchorążowie roczników 1908 i starszych.

Aresztowany poeta

Poeta i działacz ludowy Marian Czuchnowski został aresztowany w Łużnej i osadzony w więzieniu w Gorlicach. Aresztowanie nastąpiło spowodowane przemówieniem, wygłoszonego przez Czuchnowskiego na zebraniu młodzieży wiejskiej w Kobylance.

Oprócz Czuchnowskiego aresztowano w powiecie gorlickim kilku młodych działaczy wiejskich ze związku „Wici”.

Na Świętokrzyskiej

Wczoraj około 7-ej wieczorem przed księgarnią Freisingera „Vita Nuova” na Świętokrzyskiej grupa młodzieży rozdawała ulotki, wzywając do niekupowania u żydów. Wtem z ulicy padły kamienie, które rozbiły szyby wystawowe księgarni. Właściciel wybiegł, domagając się aresztowania rozdających ulotki, jako rzekomych winowajców. Gdy chłopcy rzucili się do nieciek, posterunkowy zatrzymał jednego z nich, praktykanta złotniczego, Czesława Dziedzica. Zaprowadzono go do X komisariatu.

Za rozdawanie broszur znieważających dostojników państwowych rok więzienia

W czasie wiecu O. W. P. w Dobryniu nad Wisłą, według informacji otrzymanych przez władze bezpieczeństwa, miejscowy Instruktor O. W. P. Kazimierz Pytko rozdawał broszury p. t. „Okładanie Polski” oraz „Potworne widmo”.

Pierwsza z tych broszur zawierała złośliwości pod adresem najwyższych władz oraz ministrów,

Jan Rembieliński

O co im chodzi?

Praktyczny patriotyzm młodzieży

przynależność paszportowa, ale czemś sięgającym do dna duszy, wspólnotą instynktów, tradycji, umiłowań, — słowem zaczyna po trosze rozumieć naturę tego duchowego węzła, który ze złączonych nim jednostek ludzkich wytwarza „istotę moralną” zwaną narodem. Począyna rozumieć, że sąsiedztwo zamieszkania w tym samym kraju czy mieście nie wy-

tworzy jeszcze z ludzi „rodaków”, że owa więź, zwana „polskością”, jest czemś mocniejszym, stokratnie bardziej istotnym, bardziej wewnętrznym. A przez to samopogłębia on jednocześnie własny swój stosunek do narodu, poczyna uświadamiać sobie lepiej jego rzeczywistą treść, jego wartość etyczną, powagę wypływającą z niego zobowiązań.

Wzruszające jest przyglądać się i przysłuchiwać, jak tę lekcję patriotyzmu udzielają młodzieży nie zawodowi nauczyciele oficjalni, pedagogzy, ale ona sama sobie, jedni koledzy drugim, starsi o kilka lat — młodszym, entuzjastyczniej, samoradnie. Bo cóż lepszą ręką przyszłości, aniżeli polski duch młodych pokoleń?

Zmiana płac urzędniczych od 1 października? Dwa plany oszczędnościowe

Przed zwołaniem jesiennej sesji parlamentu ma się ukazać szereg dekretów Prezydenta Rzplitej. Wśród nich ma się znaleźć dekret o zmianie ustawy uposażeniowej urzędników. Prace przygotowawcze jakoby już ukończono.

Istota reformy

Wedle krążących pogłosek, reforma polegałaby: 1) na zniesieniu t. zw. punktów i wprowadzeniu natomiast stałych norm uposażeń, 2) na definitywnym zniesie-

niu t. zw. szczebli i podziale na 15 kategorii bez szczebli, przy czym urzędnicy otrzymywaliby dodatek funkcyjny.

Oczywiście, emerytury urzędnicze wypadłyby mniej korzystnie aniżeli obecnie. Obliczono by je bowiem od zmniejszonych pensji, nie biorąc pod uwagę dodatku funkcyjnego.

Niekorzystna też byłaby reforma dla obciążonych licznymi rodzinami. Urzędnicy bowiem, pod względem wymiaru płac, dzieliliby się na dwie kategorie: na kawalerów i żona-

tych. Urzędnicy z rodzinami, posiadający co najmniej jedno dziecko, otrzymywaliby dodatek rodzinny. Dotychczas dodatek taki wypłacano zależnie od posiadanych dzieci. W przyszłości liczba dzieci nie wchodziłaby w rachubę.

W sferach urzędniczych twierdzą, że nowa ustawa wydana będzie przed 1 października i że od tej daty miałyby wejść w życie. Dla pewnych kategorii stabilizacja pensji urzędniczych oznaczałaby obniżenie dotychczasowych płac.

Nowe stawki

Z drugiej strony zwraca się uwagę, że właściwie szczeblowanie nie istnieje od r. 1931, wskutek czego zmiana sposobu uposażeń nie przyniosłaby większej zmiany w obecnych uposażeniach.

Wedle istniejących propozycji skala uposażeń w poszczególnych kategoriach przedstawiałyby się miały następująco:

kategoria	2	1.163 zł.
"	3	1.021 "
"	4	832 "
"	5	690 "
"	6	513 "
"	7	397 "
"	8	312 "
"	9	255 "
"	10	212 "
"	11	175 "
"	12	163 "
"	13	149 "
"	14	134 "
"	15	120 "
"	16	104 "

Stawki te są miesięczne, odpowiadające płacom poszczególnych kategorii w szczeblu D. Naturalnie, że zostają one zaokrąglone.

Dwa plany?

Wedle krążących pogłosek innych, w kołach rządowych w sprawie zmiany płac urzędniczych ścierają się jeszcze dalej idące dwa plany.

Z jednej strony wysuwa się projekt mechanicznego obniżenia poborów o 10 do 15 proc. Projekt ten ma jednak wielu przeciwników, którzy twierdzą, że w chwili obecnej obniżka uposażeń urzędniczych musi wywołać słusze rozgoryczenie pracowników państwowych.

Drugi pogląd reprezentowany jest przez zwolenników przeprowadzenia redukcji urzędników państwowych. Redukcja wynosiłaby również 10 do 15 proc. pracowników państwowych zarówno kontraktowych jak i etatowych. Nie miałyby to być jednak redukcja mechaniczna i nie we wszystkich ministerstwach liczba zredukowanych wynosiłaby 10 proc.

Na pierwszy ogień poszłyby kobiety zamężne. Co do nich nie byłoby rzeczowej selekcji, ustalałoby się tylko, czy urzędniczki te po odejściu ze służby posiadać będą odpowiednie źródła utrzymania. W stosunku do mężczyzn zastosowania będzie selekcja pod kątem widzenia, dobra służby.

Prawdopodobnie redukcja odbywałaby się stopniowo i powoli we wszystkich ministerstwach i zakończona będzie na dzień 1 kwietnia roku przyszłego, tj. przed początkiem nowego okresu budżetowego.

Już nowe preliminarze sporządzone mają być z uwzględnieniem projektowanych zmian w liczbie etatów urzędniczych. Redukcja urzędników stoi w bezpośrednim związku z koniecznością zastosowania dalszych oszczędności w wydatkach administracyjnych.

Wszystkie te wiadomości wywołują wielki niepokój w szerokich kołach urzędniczych. Zwłaszcza że o obniżce już czasu pogłoski tętnią w powietrzu i nie spotykamy już dotąd ani z wyjaśnieniem, ani z przeczeniem.

Przegląd prasy

Dlaczego zniżki i redukcje?

„Gazeta Warszawska” w zeszłym, skonfiskowanym częściowo, artykule wstępnym p. t. „Kiełch goryczy”, pisze o właściwych przyczynach nowych planów o uposażeniach urzędników. Oto w jej oświetleniu geneza tych projektów:

„Dotychczas rząd i większość sejmowa mieli dogodny sposób na deficyt budżetowy, zarówno papierowy jak i rzeczywisty. Pisał się krótko w ustawie skarbowej, że wydatki, nie mające pokrycia w dochodach, będą pokryte z rezerwy skarbowych. W ostatnim roku 1933/4 przybył już następujący zwrot: „oraz w drodze operacji finansowych”.

Otóż rezerwy płynne już się skończyły. Odmrożenie resztek może nastąpić tylko w drodze „operacji finansowych”, t. z. przez doprowadzenie płynnego kapitału z zewnątrz lub z wewnątrz.

A to nie jest łatwe. Gdyby nawet wydatki obecnego budżetu obniżyć o 450 milionów, do granicy 2 miliardów, to dochody, preliminowane na podstawie tegorocznych wyników, dojdą zaledwie do 1.700 milionów.

W tej biedzie oczywiście nasuwa się znana i dobrze utarta droga: dalszej rewizji płac urzędników. Autor artykułu tedy stwierdza:

„Takie są istotne podstawy pogłosek o redukcji etatów i pensji urzędniczych. Pensje te wynoszą w budżecie administracji niespełnia 1 miliard, z czego wynika, że zmniejszenie ich o 10 proc., dałoby niecałych 100 milionów, gdy deficyt w skali tegorocznej jest kilkakrotnie wyższy. I dlatego myśli się równocześnie i o etatach i o pensjach, a ułatwieniem tych „operacji” miałyby być nowa ustawa uposażeniowa.

Rząd ma przed sobą dwie drogi. Albo wnieść do Sejmu deficytowy preliminarz wraz z projektem usunięcia deficytu, — albo przeprowadzić w drodze dekretów odpowiednie zmiany oszczędnościowe i przedłożyć Sejmowi preliminarz już zrównoważony.

Która z tych dróg będzie wybrana, kto będzie musiał wychylić kielich goryczy urzędniczej, — to już sprawa wewnętrzna między rządem a klubem BB.”

W każdym razie ktokolwiek kielich ten wychyli, urzędnicy za niego zapłacą. Jeszcze widać są wypłacalni.

Interwencja Komisarza R.P. w Gdańsku przeciw szykanowaniu obywateli polskich

Szykany antypolskie w całych Niemczech nie ustają. W drodze cichego bojkotu ekonomicznego podcina się egzystencję obywateli polskich.

Zanotowaliśmy co gorsza, w ostatnich czasach cały szereg wystąpień antypolskich w Gdańsku.

Świeżo znowu PAT-iczna donosi, że prezydent rejencji olsztyńskiej rozporządzeniem z dnia 28 b. m. zarządził zamknięcie na okres trzymiesięczny pisma polskiego p. t. „Mazur”, wychodzące co dwa razy tygodniowo w Szczecinie. Wydawcy pisma zabroniono ogłosić motywy zawieszenia gazety, a pozwolono jedynie podać do wiadomości sam fakt.

W dniu wczorajszym zastępca komisarza generalnego R. P. w Gdańsku dr. Stefan Lalicki, zgłosił się do prezydenta senatu gdańskiego p. Rauschniga z interwencją w sprawie nadużyć, popełnionych ostatnio przez szereg podwładnych mu organów w stosunku do obywateli polskich oraz osób narodowości polskiej, zamieszkałych w Gdańsku.

Prezydent senatu oświadczenie przedstawiciela komisarzatu generalnego przyjął do wiadomości i przyrzekł rozpatrzyć szczegółowo wypadki nadużyć oraz rozstrzygnąć je w myśl zasad równoprawności ludności polskiej na terenie w. m. Gdańska.

Czas odnowić prenumeratę na miesiąc wrzesień

Kraków ku czci Batorego Uroczystości wczorajsze i dzisiejsze

KRAKÓW, 31. 8. — W środę wieczorem przybył do Krakowa P. Prezydent Rzplitej, aby wziąć udział w uroczystościach ku czci Stefana Batorego. O godz. 8.30 wiecz. P. Prezydent Rzeczypospolitej, wraz z otoczeniem, zajął na wzgórzu wawelskim, gdzie w oczekiwaniu dostojnika państwa zgromadziły się tłumy publiczności.

W godzinach wieczornych przyjechała do Krakowa wycieczka węgierska z prymasem Węgier, ks. kard. Seredy na czele i ministrem rolnictwa, Mikołajem Kallayem, potomkiem Stefana Batorego. Celem powitania gości węgierskich na placu Kolejowym przed dworcem i na sąsiednich

ulicach zebrały się tłumy publiczności. Na dworcu ustawili się poczty sztandarowe i delegacje związków i stowarzyszeń społecznych. W salonach recepcyjnych zebrał się przedstawiciel władz państwowych i kościelnych. W chwili nadejścia pociągu na stację orkiestra kolejowa odegrała marsza Rakocznego. Oczekujący dostojnicy weszli do wagonu ks. prymasa, gdzie nastąpiło pierwsze powitanie, a następnie przeszli wszyscy do salonów recepcyjnych.

Dziś, w czwartek, w związku z pobytem P. Prezydenta Rzeczypospolitej, oraz wycieczki węgierskiej zamek i katedra będą iluminowane.

Ciekawy dokument Pod „dyktaturą proletariatu” Pół roku więzienia za kradzież... 20 kartofli

We wszystkich gminach województwa polskiego rozwieszono osobiście dokument. Jest to sfotografowany wyrok Nr. 1389 ludowego sądu Nawlińskiego rejonu obwodu zachodniego Ros. Soc. Fed. Republiki Rad z dn. 28 maja 1933 r. w sprawie Jana Lewczuka. Wyrok ten w języku polskim brzmi jak następuje:

W imieniu Ros. Soc. Federacji Republiki dnia 28 maja 1933 r. Ludowy Sąd Nawlińskiego rejonu, obwodu zachodniego w składzie: Sędzia ludowy Zdrow, ławnikowie ludowi — Polosuchina i Baranowa przy udziale sekretarza Żuczenko.

Po rozpatrzeniu na publicznym posiedzeniu w Nawiu sprawy oskarżonego obywatela b. grodzieńskiego guberni, kobryńskiego powiatu, siechnowskiej gminy, w. Siechnowicze, Lewczuka Jana, s. Wasyla lat 37, żonatego, piśmiennego, bezpartyjnego, według jego oświadczenia niekaranego, rodzina — 3 osoby, 1 dziecko 5 lat, bezmajątkowego robotnika wojskowej fabryki na stacji Bałokleja, pracował 9 miesięcy w charakterze kotlarza, bez określonego zajęcia, o przestępstwo przewidziane z art. 162 p. g. uk. i stwierdza, że: sądowemu śledztwem ustalono, iż podsądny poszukując pracy, był przyjęty do takowej w sochozowie „Alasanka” i będąc głodnym, wziął dla siebie około 20 sztuk kartofli, które zamierzał utegować i zjeść, lecz gdy to zostało ujawnione, podsądny ukrył się do lasu, skąd wychodził do kolchoznych burt i brał dla siebie kartofle, które w lesie piekł i jadł.

Podsądny został ujęty i przekazany do milicji. Tem samym popełnił przestępstwo przewidziane w art. 162 p. g. uk., które zostało mu udowodnione, na zasadzie art. 317 i 318 u. p. k.

Orzekł:

obywatela Lewczuka Jana, s. Wasyla w myśl art. 162 p. g. uk. skazać na przymusowe roboty na przeciąg 6-ciu miesięcy i z aresztu zwolnić z zaliczeniem tymczasowego zaarzes-

towania od dnia 5. V. 33 r. do dnia sądu. Wyrok nieostateczny i może być zaskarżony do sądu obwodowego w terminie 5 dni.

Członkowie: Ludowy Sędzia (—) podpisy (—) podpis za zgodność z oryginałem sekretarz (—) Żuczenko (M. P.).

Według praw sowieckich wyrok sądowy powinien być wywieszony przez dwa tygodnie w miejscowości, gdzie skazany urodził się. So wiet w Nawlinie, nie bacząc, że rodzinną wieś Leszczuka leży po stronie polskiej wysłał odpis wyroku do gminy Siechnowskiej w pow. kobryńskim, celem ogłoszenia.

Gmina w Siechnowie, otrzymawszy od sowietu w Nawlinie polecenie opublikowania wyroku, powiadomiła o tem starostwo, a na stopnie urząd wojewódzki, który polecił osobiście ten dokument sfotografować, przetłumaczyć na język polski i odtłukić wywiesić we wszystkich gminach i wsiach województwa dla celów propagandowych.

Proces o zabójstwo ś. p. Tadeusza Hołówni

LWÓW, 31.8. Prokurator Sądu Okręgowego w Samborze sporządził akt oskarżenia w sprawie zabójstwa ś. p. Tadeusza Hołówni w Truskawcu. Akt oskarżenia został wniesiony wczoraj do sądu.

Jako oskarżeni figurują: Aleksander Bunij, były odźwierny w pensjonacie ŚŚ. Służebniczek w Truskawcu, Mikołaj Motyka, znany z innych procesów i Roman Baranowski, student II roku Politechniki. Wszyscy trzej oskarżeni są o współudział w zabójstwie ś. p. Hołówni.

Rozprawa przeciw trzem wyżej wymienionym oskarżonym odbędzie się w Samborze już w drugiej połowie września r. b.